

áját tükrözik. A három isten (Wilfrid Ortmann, Klaus Mertens és Joachim Tomaszewski) a fénybe burkolódzó farizeus-erkölcsök ironikus és leleplező megtestesítői; mennyeinek tűnő bölcsességükben és etikai igényességükben remekül éreztetik a polgári követelmény-rendszer abszurditását. Sen Te alakját Ursula Karuseit formálta remekbe. Tiszta jósága belülről is átsugárzó; s mégis (épp ez a szinte lehetetlenül nehéz szerepben) — tulajdonképpen ugyanolyannak kell lennie, mint a többieknek. Azaz, neki is könyörtelennek és „vadállattá kell lennie” — ha egyáltalán élni akar. Ursula Karuseit bravúros alakítása mellett feljegyeztük Günther Jung-hans öreg vizárusát, Gisela Morgent Yang asszony képében és Marianne Wönschert, aki remekül eltalált karikatúrafigurát formált Mi Cü, a háztulajdonos-asszony alakjából.

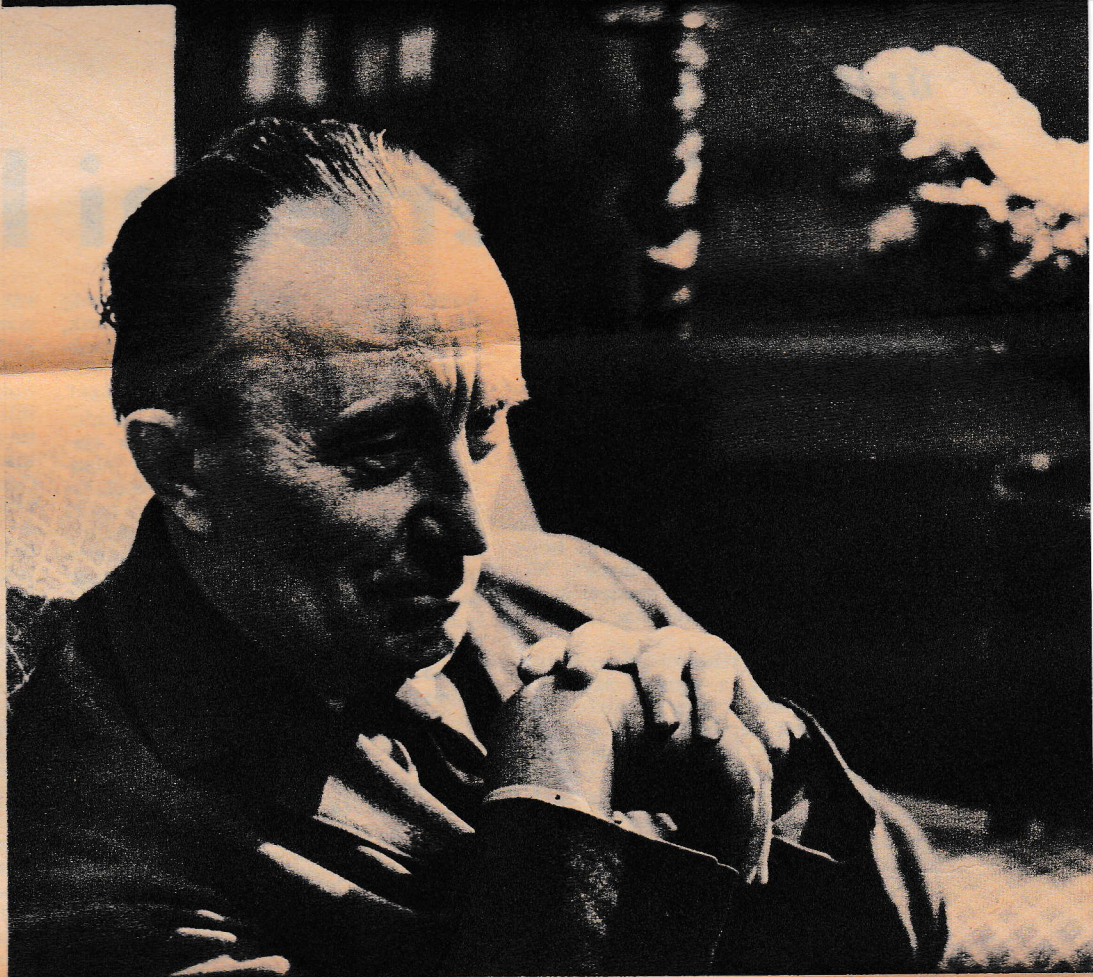
Örkény István Macskajátékát két előadáson láttuk. Vera Thies remek fordításában a német szöveg — mintha magyarul szólna. Brigitte Soubeyran, a rendező kitűnő koncepciót talált: a színpad hátsó terében ül toloszékében Giza (a lilával megvilágított fehér selyem-háttér, a fehér hatyatyúk a müncheni luxus-környezetet jelzik) — s a felerősített mikrofon-hangok közvetítik a telefonbeszélgetéseket. A színpad előterének tagoltsága világos: jobbról Orbánné otthona, balról változó funkciójú helyszín, kávéház vagy bármi — szükséglet szerint.

Lehetetlen e néhány sorban Sulyok Mária német nyelvű Orbánnéjának színesi teljesítményét elemezni. Talán elegendő, ha azt írjuk: pontosan ugyanolyan rendkívüli hatású, mint a magyar előadásban.

(A másnapi előadás Orbánnéja, Gisela Morgen: nagy művész. Önállóan fogalmazza meg, a maga térére szabja Orbánné figuráját; kicsit lágyabb, védtelenebb, mint Sulyoké; szerelmesebb és elesettebb, viszont dühkitörése nem olyan vulkanológiai tanulmány, mint amaz.)

Helmuth Brade jelmezei találóak: talán mintha kisé eltúloznák Orbánné „elöregedtségét”. Az előadásban kitűnő színészeket ismertünk meg: remek Egérkét Heide Kipp alakításában, s nagyszerű Paulát a már említett Marion van de Kampé-ban. Viszont: Cs. Bruckner Adelaide figuráját férfinaszínészre bízni nem bizonyult sikeres ötletnek.

Geszti Pál

SZÜLETÉSNAPI LÁTOGATÁS

Bernáth Aurélnál

Most, amikor Bernáth Aurélt nyolcvanadik születése napján felkeresünk, nemcsak a festőművészet nagy mesterét ünnepeljük, hanem olyasvalakit, akit színházi életünkhöz is szoros szálak fűznek. Hiszen az Erkel Színház közönsége estéről estére megcsodálja az emeleti csarnok falaira festett gigantikus freskóit, költői látomásait: az egyikre a shakespeare-i Szentivánéji álom ihlette, a másikra Madách szövevényes világa, Az ember tragédiája.

Lakásának falán ott látjuk a színházi freskó egyik szépséges részletét: Titania lebegő virágsziromalakját. Ennek, csakúgy, mint oly sok más Bernáth-képnek, a mester leánya, Marili a modellje.

— Amikor női arcot ábrázolok — mondja —, már rájár a kezem, hogy Marilit fessek...

Gyengéd mosoly villan a szemében. A régi Bernáth Aurélné...

— Az emberi lét — folytatja — eleinte üdének és örömteljesnek tetszik, de aztán csakhamar kiderül, hogy a halálba torkollik.

En tizenöt éves korom óta a halálfélelem szorongásában életem, de hogy hogy nem, ma már könnyebben lélegzem, kevésbé gyötör a rettenetes.

— Úgy tudjuk, ma is rendszeresen dolgozik...

— Főiskolai műtermembe csaknem mindennap bejárók, ott festek. S elgondolkozom azon, hogy milyen különös a festészet világa. Egy évszázaddal ezelőtt a tetszés vagy nem tetszés nyilvánítása igen széles skálájú, differenciált volt. Ebben a vonatkozásban ma nagyobb veszélyek fenyegetnek, mert jóformán csak igent és nemet hallunk, az egyik irányzat életben maradhat, a másiknak a pusztulását kívánják.

— Ezek generációs viták?

— Szó sincs róla. Tizenhat éves voltam, amikor a kubizmus javában virágzott, s az absztrakt művészet ma is éli életét. Első berlini kiállításomon magam is absztrakt művekkel jelentkeztem, én is azt hittem, hogy ily módon táru fel számlunkra a világ teljessége. De aztán töprengéseim eredményeképpen rájöttem, hogy tévedtem, mert az

absztrakció inkább szűkebb keretek közé szorít, s ha továbbra is ehhez kötődöm, akkor elbukom. Ezért tértem vissza a természetelvű művészet tágabb lehetőségéhez, de ebből nem az következik, hogy halált kiáltok az absztrakcióra.

Miközben beszélgetünk, csöngögtetnek, a Szépirodalmi Kiadó elküldte Bernáth Aurél legújabb könyvének a kefelenyomatát. A címe: „Feljegyzések éjjel körül”, s az alcíme: „Napló”.

— Miben különbözik a két Bernáth Aurél, a festő meg az író egymástól?

— A festő úgy fejezi ki a maga érzelmi világát, hogy a lélek rezdülésének egyetlen pillanatát rögzíti, az író pedig folyamatában jeleníti meg az életet. Mondhatnám így is: az irodalom gyalogol, a festészet áll. De csak látszatra áll, ahogy a nap az égen, s fényével, ragyogásával beszél.

Bernáth Aurélnak jó egészséget és jókedvet kívánunk a további munkához, hogy még sok új képpel és írással örvendeztesse meg híveit, barátait és az egész magyar művészeti életet.

(gách)

Film-Színház-Muzsika 1975.XI.6.

10-10799-2019